



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

L' OBRA DE LA SOLIDARITAT
Galicia y Catalunya



¡Endavant sempre!... Lo que ahir era un solo, avuy ja es un duo y demà serà un coro general que aixecarà tot Espanya.



ULLADA POLÍTICA

El dia 10 s' obran les Corts, y en Maura, segons sembla, se las promet molt felissas, creyent que tant els pressupostos com el projecte de Lley de Administració local passaran com una seda. Així á lo menos ho asseguran els periódics ministerials.

Respecte al primer punt, dona per feta tota la feyna, desde'l moment qu' en la passada legislatura siguieren aprobadas la lley dels sucrets y la desgravació dels vins. Pero si la primera ha motivat un augment considerable en el preu de aquell article, cosa que tindrà sense cuidado als que's xupan el carmetlo de les accions lliberadas, en quant á la desgravació dels vins, encare li pot donar al govern algú mal de cap serio.

De moment l' arcalde de Madrid, Sr. Sánchez Toca, que veu el déficit considerable que aquella mida deixarà en el pressupost municipal, s'ha posat en pugna ab el ministre de Hisenda, qui's nega a concedir-li les compensacions que li demana. Y ja tenim á dos mauristas dels grossos enfadats. El senyor Rodríguez San Pedro, ministre de Instrucción pública, fa causa comuna ab l' arcalde, y ab aquest motiu ja son tres els que's barallan. ¿Com resoldrà 'l conflicte? Amo Toni! Allá veuré.

De moment té motius de queixarse en vista de que no li deixan pendre ab tranquilitat les aygues de Fortuna, y las seves queixas serán més justificadas, si, com s' assegura, aqueixa brega l' obliga a anticipar el seu retorn á Madrid.

De totes maneras la desgravació dels vins, està cridada á produir-ho pochs disgustos en las grans poblacions. Es discutible encare si 'ls ciutadans beurán el vi més barato, á cambi de pagar el sucre y altres articles molt més car; pero lo cert y segur es que las corporacions municipals, privadas de la recaudació del dret del vi, han de passar grans apuros per saldar sos respectius pressupostos.

Per lo que atany al projecte de Lley de Administració local, podem anticipar, que si en Maura no accepta de plé las conclusions del manifest del Tívoli, la minoria solidaria fará á dit projecte una oposició desesperada. Els solidaris ans que tot se carregaran de rahó, y si no se's hi reconeix, y en Maura's resultó á tirar endavant la seva obra personal, inspirada en el rezel y contraria á l' expansió del sentiment popular en la vida municipal y regional, ja pot tenir per seguir que la minoria solidaria li farà veure les estrelles.

No hi ha un sol representant de la Solidaritat que cregui en la conveniencia de tirar-ho tot de revés, fer un acte de resonancia y retirarse del Parlament. Aquestes actituds purament efectistes á res conduceixen; de això n' estém convencuts. Valen tant com gastar pólvora en salvas. Pero, en camb, tots creuen qu' en cas necessari aqueixa pólvora s' ha d' emerxer en tirar ab bala y sempre sobre 'l blanch, usant de tots els medis y recursos, pera fer la discussió dels 4,000 articles del projecte, interminable, y no obstant sempre justificada, aduhint arguments y rahóns, que á la vegada que conquistin á la conciencia pública, interessantla en la lluya, destarotin á n' en Maura y 'l privin de obtenir la més mínima ventaja pública.

La representació solidaria ha de posar en la campanya aquella inagotable tenacitat que exigeix la defensa de las bonas causas.

**

No tenim dupte que las manifestacions solidarias de Galicia y las que inmediatament tindrán efecte en distints punts d'Espanya, contrastaran per la seva importància, ab el meeting que 'n Canalejas ha celebrat á Alicant, y ab el qu' en Rodríguez de la Borbolla ha presidit á Sevilla, y que no son més que las posteriors convulsions de un partit sense vida ni aguant.

En vā'l de la Borbolla invoca la necessitat de constituir una esquerra, en la qual hi entrin els republicans. Ab els lliberals dinàstichs no s' hi pot anar, ¿Com pretender fer bon pā, prenen per llevar la fermentació de un pilot d' escombraries?

PEP BULLANGA



La Solidaritat en el Parlament

En Maura, pera desfer el pilot solidari, que per lo vist tant l' amohna, empleá llarch temps combinant cautelosament el projecte de lley de Administració local. Qui l' haja llegit y examinat ab detenció veurà desseguida que no té altre fi ni objecte, que consagrà l' omnipotència del poder central sobre las provincias y 'ls municipis, y donar un cop de mort al esperit popular amparat en las corporacions locals. Lograt això creu que ha de ser tasca facilissima per part dels governs oligárquichs guanyar las eleccions generals, fins en aquellas regiōns que, com la catalana, hajan donat més probas de independència.

Aquest fi malévol està mitj amagat entre una serie de disposicions de detall, revestidas de certas apariencies falagueras, com si ab ellas se proposés guanyar la benevolència dels solidaris més inclinats á las solucions de la dreta, com certs elements regionalistes de procedencia conservadora. El Maquavelo mallorquí s' haurà proposat ab això dividir el bloc solidari, y seria, en efecte, una gran desgracia, que poch ó molt ho conseguis.

Afortunadament, la maniobra es tan burda, que tenim per segur que no prosperará. El sentit democràtic encarnat en las lleys vigents, ab tot y 'ls seus defectes, no pot retrocedir un punt, y aquesta necessitat de que subsisteixi y s' accentue encare més, la comprenen y la senten tots els elements de la Solidaritat, sens excepció. Quan no altre motiu, ne tindran un de poderós, per abundar en aquesta creencia. ¿A qué fou degut, sino á la nies perfecta compenetració democràtica, l' espléndit triomf de la Solidaritat catalana en las últimas eleccions generals? Qui s' atrevirà á negar que per haver acceptat tots els elements, desde'l extremo dreta fins á l' extrema esquerra, la práctica del sufragi pur, sense classificacions, ni distincions odiosas, que adjudica un vot á cada ciutadà, pogué Catalunya actuar com un sol home, alcancant sobre las oligarquies y 'l caciquisme la més espléndida de las victorias?

Enfortit en aquesta convicció, y considerant l' obra de 'n Maura com á amenassadora de la mancomunitat democràtica desde'l punt qu' intenta nutrir las corporacions municipals de regidors per dret propi, y constituir las diputacions provincials ab elements nombrats pels regidors y no directament pels ciutadans, y privar á l' administració de abduits entitats del ambient sanitós y fiscalizador de las sessions públicas, duptem que puga haverhi un sol solidari que 's presti á apoyar, ni á consentir tal monstruositat.

Tots ells farán-n' estēm segurs—una guerra á mort y sense quartel als projectes de 'n Maura, qui si per alguna cosa 's distingeixen es per la mala intenció qu' entranyan.

**

Admetém lo que diuhén alguns, ó siga que 'ls electors de Catalunya no han enviat á Madrid diputats y senadors á fer no més que campanya negativa y de pura protesta: creyém també com creuen algunos que 'ls diputats y senadors solidaris no han de cenyirse á la cómoda tasca de arribar á Madrid, fer un discurs violent, amenassar y tornarse'n á casa.

Pero també se ns figura que han d' emplear un tacte molt exquisit, y mirars'hi molt, avante de relacionar-se ab el govern y contraure ab ell determinats compromisos. En Maura es una aranya, y la seva obra una pérfdia trenyina, y ni 'ls diputats ni 'ls senadors solidaris han de prestarse á fer el paper de moscas incautas que, atretas per certas promeses ilusorias, se deixin agafar en la telarana.

Ans que tot precisa esbrinar si l' autor del projecte de Administració local está dispost á modificarlo essencialment, admetent en tota la seva integratit l' esperit democràtic com á base única en la formació de las corporacions populars, y la pública discussió de las mīdas administrativas, com element de moralitat y acert encarnat en l' opinió pública; y en cas de resistir-se á fer aquestas concesions, perque ellas anularian els seus intents, llavoras será necessari combatre 'l projecte sens treva, ni mercé, y procurar per tots els medis que no prosperi.

Si en Maura conta ab els vots incondicionals de una majoria filla de l' influencia oficial y arrancada al estat de marasma de un país aletargat y pocuviu dels seus drets, la Solidaritat té al seu servey un núcleo poderós de representants, enfortits ab l' apoyo de un poble viu, que no 'ls abandonara en la lluya y que sabrà enrobustir la seva acció ab tota mena d' esforços, fins á fer patents davant d' Espanya entera, els resultats positius de la lluya dels comicis portada al Parlament.

Demostris qu' en Maura, ab tots els seus diputats, es impotent pera imposar la seva artimanía, y Catalunya, predicant una vegada més ab l' exemple, se farà digna novament de l' admiració d' Espanya, despertarà arreu l' esperit públich, y contribuirà á difundir més y més las salvadoras solucions solidarias.

El fracàs de 'n Maura, equival al fracàs definitiu del régimen oligárquich.

P. K.

Carta desclosa

PERA FEDEBICH URALES

OM escriptor que sou suposat que haureu sentit en vos mateix la repercussió de las vibracions produïdes en l' opinió obrera per vostres valents escrits insertats en *La Publicidad*, y que aquest efecte, que no s' escapa may á cap lluytador d' ànima viril y de fort grapa, vos animarà á prosseguir la valenta campanya de desenmascarament de una farsa indigna, tasca saludable sempre en quant contribueix á obrir las poteucias á molta gent fetiquista, víctima de una especie de atavisme, que desde la idolatria religiosa 'ls ha llansat, sense transició, á la idolatria lerrouxista.

Vos posareu en descubiert la part interessada y utilitaria qu' en la campanya de Montjuich prengué 'l fals redemptor del poble, que se n' ha volgut atribuir tota la gloria; vos demostraréu á las claras, ab datos personals y ab observacions valiosas, per esser fillas de la participació important qu' en aquell moviment haguereu de pendre, com iniciador de la protesta, que fou primer l' afany de recullir cèntims, després la concúpiscencia de un acta de diputat, y sempre la necessitat d' engatussar á las masas traballadoras, lo que mogué al ex-emperador del Paralelo á trafiquejar asquerosament ab el fruct de vostres honrats esforsos.

Y á las vostras afirmacions claras y terminants ¿qué es lo que pogué oposarhi? Quatre insults escrits en tinta deixatada ab baba biliosa; confessió terminant de què se n' havia sentit molt de las vostres revelacions, y de que no tenia medi humà de rebàtrelas ni contradirlas.

Mes jo recordo que al final del vostre article insinuareu la qüestió Ferrer, reptantlo á tractarla públicament. Perque també en aquesta qüestió, com en la de Montjuich, ell ha fet l' home, atribuïnts no sols tot el trall, sino també tota la gloria de l' absolu-

cio del processat. Y aquella insinuació que fereu llavoras y altres motius que á continuació vos exposaré, perque totes las qüestions qu' entranyan un esperit de justicia, m' obligan á procurar que s' aclarieixin, son els motius que m' han mogut á dirigir-vos aquestas ratlles, de las quals podreu ferne 'l cas que vulgueu; pero no podreu negar may que son fillas de un bon desitj envers á vos.

Jo voldria que sapiguessiu tot lo que 's diu en els catius lerrouxistas respecte al cas Ferrer y á la vostre intervenció en el mateix. Jo voldria qu' escolteu las conversas que tenen alguns subjectes que lo mateix poden ser uns malvats que uns imbécils, sobre'l tema dels vostres actes, ab motiu de aquell famós procés. No 's direi sino que si s' hagués de donar per cert lo que propalan, á horas d' ara viurià en finca propia, tindrà en el Banc un compte corrent que 's posaria per sempre més á cubert de totes las necessitats de la vida, y aniriau en carruatje, puig suposar que á lo menos la meytat de la fortuna del director de l' *Escola moderna* aná á parar á las vostres mans, y tot per simular una campanya de defensa aquí y al extranger, que no la fereu ni molt menos vos, perque qui la va emprendre sigueu en Lerroux, no més qu' en Lerroux, y la va realizar noble y desinteressadament, y fins trayentse, en molts cassos, diners de la butxaca.

Aixó diuhen, aixó repeteixen, segons m' asseguren persones dignas de crèdit, perque ja comprendre que jo no freqüento aquella molins de la cùlumnia en els quals uns quants esclaus se dedicen á moldre honoras agenes, creyent realzar així el prestigi cada dia més decayut del seu ídol.

Y com jo considero que totas aqueixas especies no son ni poden ser de l' inventiva dels que las propalan, sino que 'ls més aficionats á ferlas circulars deuenir traballar per encàrrec, anant á rebrelas com una consigna, de boca de qui 's mana y d' ells disposta, veus' aquí explicat per què m' he decidit á innovarvos'ho, per si es qu' encare no hagués arribat al vostre olfat la fetor de tanta pestilència.

Jo comprendr que costa poch y es menys ocasionat á contratemps propalar rastrejament la difamació de paraula y al oido, que formular cárrechs en els papers públics, dels quals s' ha de respondre, y que per aquest motiu, certas infamias sois son dignas del major menyspreu. Jo fins vos aconsellaria que las desprecies; pero no podria may passar perque las ignoren, deixantvos en el cas del protagonista d' *El hombre de mundo*, de que diu un dels personajes:

«Todo Madrid lo sabia; todo Madrid menos él.»

No m' uneix ab vos cap mena de amistat personal ni política; pero m' inspireu fondas simpatias, com me la mereix sempre tot lluytador, que defensa la causa de la veritat y de la justicia, y qu' en la lluya sab escudarse, com veig que vos ho feu, en la dignitat personal.

Per això m' agrada extraordinariament l' apóstole que ab donareu començament al escrit insert en *La Publicidad* del últim dissapte. «Tinch fam de guerra»—diguereu, afegint á continuació que «obeixint al vostre estat d' ànim no podià ni volià deixar passar sense réplica qualsevol alusió, per insignificant que siga, ab tal que deixaix d' ésser veritat, que vos fassa en Lerroux y la seva premsa». Y com ademés pregavau als vostres amics de Barcelona que 'us enviessin un exemplar del periódich que de la vostra persona s' ocupés si era pera mal, jo crech cumplir el vostre desitj, posantvos al corrent, de quelcom que ha de interessarvos y qu' encare que no 's publicui en cap periódich, alcansa en els circuls lerrouxistas una escandalosa difusió.

Si en efecte, teniu fam de guerra, jo 's senyalo al enemic cobart y insidiós, més repugnant cent voltas, que 'l que s' presenta á cara descuberta, pera que, si 's apar bé, pugue triturarlo.

Vos que ab tan calor humanitari intervingueren en la campanya de defensa del processat Ferrer, deveu ésser coneixedor de tots els seus incidents més intims, y crech que donareu gust á la ploma y satisfareu els legítims anhels de l' opinió obrera, si en això com en lo de Montjuich, vos atravesseu als farsants y reveleu tota la veritat, que per venir de vos serà tinguda per indiscretiva.

Queda á las vostras ordres:

P. DEL O.



EMÁ diumenje, arribarán á la Corunya el Sr. Salmerón y alguns diputats catalans, que representan tots els matissos de la Solidaritat, els quals allà han sigut cridats pera prendre part en els primers actes de la Solidaritat gallega.

Ab notable forsa y vigor s' ha iniciat en aquella regió el moviment solidari d' una manera espontànea, y prenen, desde bon principi, una excelente orientació.

Galicia, al igual que Catalunya, ha conservat á través dels sigles els distintius de la seva personalitat característica, y á n' això es deudega principalment la facilitat ab que ha germinat allí la llevor autonòmista. Sufreix, ademés, aquella regió las brutalitats d' un caciquisme asquerós, y li bastarà posar-se de peu dret per anularlo, imposant d' una vegada, y per sempre, la voluntat del poble.

Espanya tindrà, ab el desvetllament de Galicia, un nou exemple digno de ser imitati.

A Tortosa se celebrá diumenje un meeting solidari, en el qual regná el més gran entusiasme.

La junta municipal republicana d' aquella ciutat y la major part de las dels pobles del districte, han fet professió de fé solidaria.

Ab tal motiu, quan vingan novas eleccions, l' entusiasta ciutat del Ebro ja no serà una excepció dintre de Catalunya, com tampoc ho serà el dis-

trict de Sort-Viella, ahont fa grans progressos la organització de la Solidaritat.

Tot d' una s' haurà estroncat una Fuente arran del Ebro, y s' haurà assecat un Riu en las montanyas del Pallars.

El gallego Iglesias, acompañat d' en Fuente y en Canals, han anat á París, y aquest viatje, anunciat pel *Progreso* sense més explicacions, ha donat peu als més variats comentaris.

Hi ha qui suposa que han anat á esperar al Doctor Calzada, pel cas de que desembarqui á França. Hi ha qui assegura que han anat á convéncer al señor Estévez de que vingui á Barcelona á arreglar el desgabell produït per en Lerroux.

Tot es cosa que podrà ser. Pero també podria ser que 'l Doctor Calzada, al arribar, dinés ab el Sr. Estévez, donant á menjar quas de pansa per fer recordar aquella frase que s' atribueix al últim y que sembla volia tenir olvidada:—«Lerroux, por diablo, es capaz de todo.»

La broma del *cintajo* inventada per el secundón del *Progre*, un altre órgano d' en Moret, Romanones y Companyia, perquè d' aquesta classe de liberales se'n publican per desgracia en diferents capitals, ha acabat com aquella altra broma feta pel més bromista dels nostres: politichs desacreditats y... algo més: d' aquell que li varen assaltar la torre que té rello-gada á un concejal, persona entregada en cos, ànima y kioscos al del *bautismo de sangre* y demés matonimes de D. Quixot del Paralelo.

Desde les hòrrees, que D. Prudencio, el de la merienda, ha estableix un torn, de dia y de nit, que vigila la torre, compost d' homes dels seus, d' aquells que 's deixaen fer micas y bossins antes que li toquin un fil al seu queute. *Para valiente El.*

Pero tornant á lo del *cintajo* liberal. Es menester que l' inventor s

cissons del Vaticà, tindrà la culpa de que l'Papat per retenir als homes d'enteniment castrat, perdi l'adhesió dels homes lliures, que regeixen els seus actes seguit els concells de la rahó.

Per conducte de nostre bon amich y corregionalari el regidor D. Antoni Marsá y pera ésser entregats a persones necessitadas, hem rebut quatre bonos triplicats (pa, carn y arros) dels que l'Ajuntament ha repartit ab occasió de la diada de la Mercé.

Els pobres favorescuts han agrair vivament el donatiu de la Corporació municipal.



TORTELLÀ, 29 de setembre

Els «cabilenys» de la sucursal que á'n aquesta vila té l'ex-emperador, en ruina, gracies al impuls qu'els hi dona uns Raisius forasters, fan uns progressos que mereixen esser coneiguts.

L'altre dia pel sol fet de publicar nosaltres una fulla ressenyant escrupulosament les barrabassades que vomaten a corre-cuita alguns negats oradors de vigèssima fila en un mitin, tot ho volian portar á sanch y á foch, y al fí s'han esbravat publicant un'altra fulla, pero una fulla indecent, plena de mots y frases amenassadoras. «Qué us creyeu qu'ens feu por? ¡Infelissos!... Nosaltres com temíem un sastre qu'el paguem com se mereix, no's fa esperar per lo que's necessita.

Com poden veure, nosaltres no contestarem mai ab paraules indecentes que traspassin el sagrat terreny moral com feu vosaltres, puig no'n agrada embrutar la ploma y el paper ab aquelles paraulasses, sinó com se mereixen el vostre desvergonyiment y descaro, dintre els prudents límits de la decencia.

Olividavam dirvos, que quan torneu á fer un'altra fulla, com no coneixem la major part dels firmants que segons se desprén tots son ben plantats y ja que la fotografia per rahons d'estalvi no es factible, acompanieu un croquis de la fatxada de cada un, que segurament si ho encarregavau á un dels vostres corregionalaris dibuixants, us ho faran barato y hasta potser gratis:

«Feunos contents una sola vegada, si us plau!

TERÍA, 25 de setembre

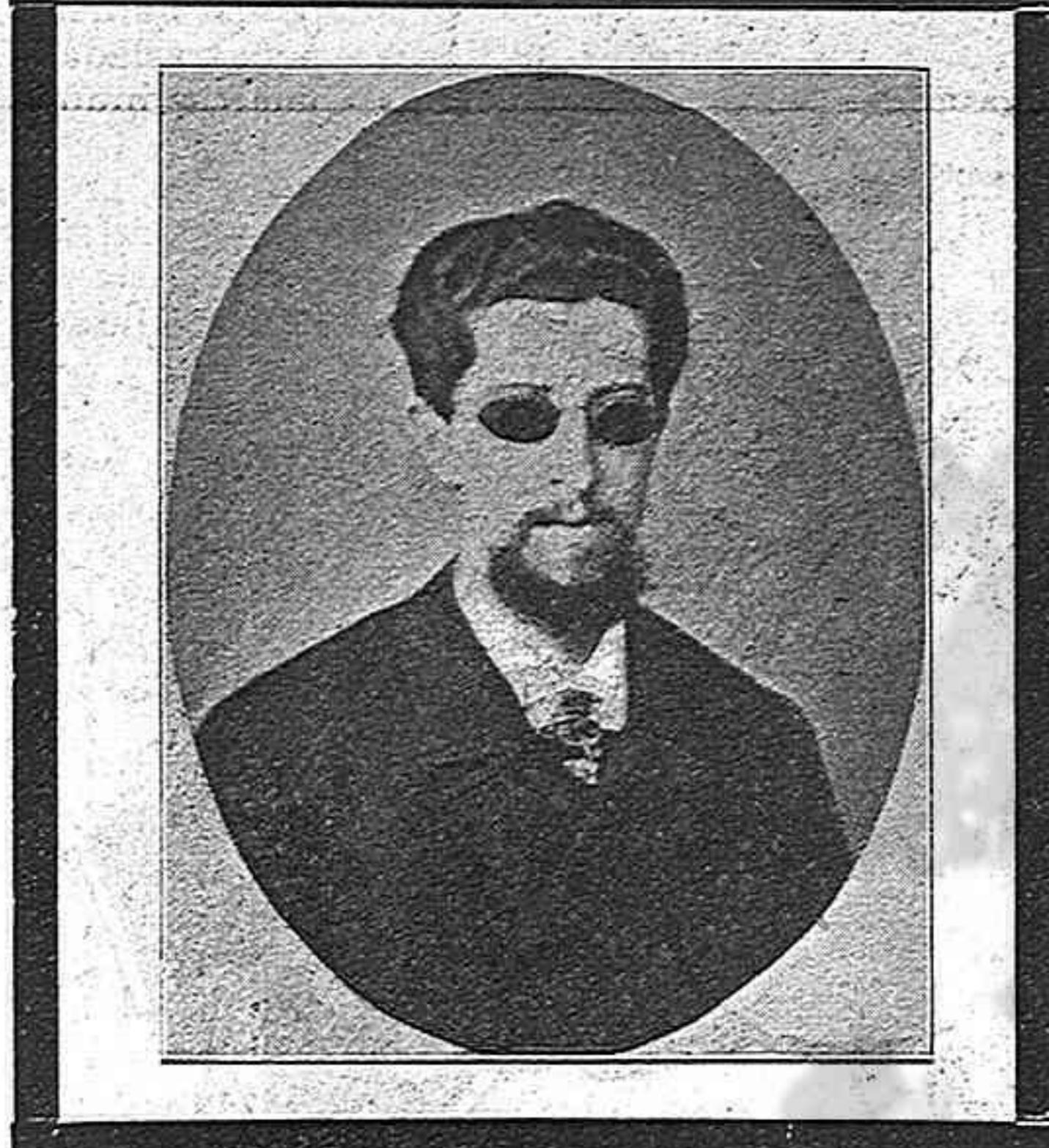
Una colla de joves molt neuls, apaga-llançats instalats en el catòlic «Cor de Maria» de Badalona, varen tenir la barra el dia de la Mercé, de venir á fer una comèdia en aquest poble, creguts de que potser no havíam vist mai cap ase volar.

Han de saber que no tenim tanta llana encare pera fer-nos empassar tants bonyols y desgracias com van fer.

Fem públicas aquestes exclamacions perque sentan ganassas, ja fora hora de que conegeussin lo que son cebas, y no'n moguessin de entre mitj de las ratas de Iglesia, perque si elles aplauden fentho axis tan malament, no tothom está disposat á malgastar el temps d'aquesta manera.

Ni la canalla quan llegeix el narro, fa tanta pena de sentir com feyan ells.

Els que se 'n van



(D' una fotografia del any 1878)

Fermí Salvoechea

A b motiu de la seva mort s'ha dit y ab rahó que desapareixia l'últim revolucionari.

Revolucionari era, en efecte, pero de cos enter: revolucionari de temperament, de sentiment, de passió, de voluntat: revolucionari contra tot, fins contra l'ambient que l'envoltava: revolucionari in domable.

A la causa del poble, tal com ell la sentia, ab els més extrems radicalismes, consagrà la seva vida, sacrificantli la salut, la tranquilitat y la fortuna. Valent y abnegat com ell sol, lluitava sense amidar els perills, ni buscar compensacions ni profits de cap mena. Ell no traficava mai ab la candidats del poble; ell no pretengué, ni hauria acceptat tampoch un'acta de diputat que pogués posarli á cubert de persecucions.

Les que sufri no tenen fi ni compete. Se pot dir que passá més de la meytat de la seva vida en la presó y l'presidi, y si radical hi entrava, més radical n'eixia.

Podrà no combregar-se ab les seves ideas; pero es impossible deixar d'admirar ei tremp d'ànima de qui tan arreladas las tenia y ab tanta abnegació com desinterès las sustentava.

Salvoechea era rich y ha mort pobre. Avgonyéixinxen davant de la seva figura austera certos falsos redemptors del poble qu'entrav en la política pelats com una rata famèlica y ab lás, sevas trassas y manyas s'arrodonenixen, viuen explídicadament y procuran ferse á l'esquena del poble enganyant una posició social, que no alcansarian mai ab un treball honrat y decent.

Per això, la ciutat de Cádiz, bressol de aquest rebeld indomable, residència de aquest sant cívich, que si no creya en Déu, creya, en canbi, en la re-

dempció humana, concebuda baix un ideal, no per utòpic menor respectable, ha tributat al seu cadaver, els honors més grans á que pot aspirar un home.

La ciutat en massa s'associá a una colossal manifestació de dol, en la que's revelaren els sentiments de admiració de tot un poble, envers aquell, a qui, no l'sus enemics tots junts, y si sols la mort, podia rendir, sobre l'etern camp de batalla, ahont las ideas y las passions lluytan enconadas.

J.

ALLÁ DAL

— Pare Etern, ¿vol fé l'favor d' escoltar dues paraules?
— Encare que fossin tres,
encare que fossin quatre.
— Per què l' occupo aquest lloch
sinó per fer bona cara
á tots els mortals que pujan
ab queixas, prechs y embaixadas?
Parla sense cap temor.
— Un servidor vinch d'Espanya...
— ¡Gran país!... Gent molt devota
y molt obedienta al Papa.
— Sí, y per culpa de vesté,
actualment molt disgraciada.
— ¡Per culpa meva!... ¿Qué dius?
Explicat, que'm tens ab ansia.
— ¿Qué us he fet?

— Vuit días há
que, com si tinguessin ganas
de buydar tots els dipòsits,
els núvols allí no paran
llensant ayuga dia y nit
en tan horrenda abundancia
que allí, més que una nació,
es un gran safreig. ¡Fa llàstima!
València es un mar de fang,
Catalunya està inundada,
Murcia tot ho esté en remull,
Màlaga, la pobla Málaga
ha suprimid els travessas
y ha establert ómnibus barcas...
En fi, que avuy en rigor
no es veritat que hi hagi á Espanya
dinou milions d' habitants.

— ¡Donchs qu'hi ha, vältgam Sant Llàtzer?

— Dinou milions de granotas
que desesperades cantan
el gran coro de la gana
y las coplas de la gana.
— ¿Qué hem fet, gloriós Pare Etern,
per mereixre tal sumanta?

— A què obeheix tot això?

— Per què l' ha enviada tanta ayuga?

— Si us entenç; que m' escalibin.

— Fa poc, qu'no van endressarme

un feix de sollicituds

en las quals us lamentava

de la sequetat tremenda

que us malmetia las plantas,

y m' demanava que us fes

el favor d' enviarlos ayuga?

— Si que'n varem demanar,

pero, caramba, jón tanta!

Ademés, desde la fetxa

dels memorials de que parla

ja han passat la mar de mesos;

y si es cert que llavors l' ayuga

ens hauria vindut bé,

ara no'n feya cap falta.

— ¡Ah!... Aquí veurás lo que porta

el no dir las cosas claras.

M' escribü tots compungits

critant: ¡Senyor, ayuga, ayuga!,

pero no m' indiquen res

sobre l' dia que ha d' enviarise

y l' litros que convindrian

á tal regió y á tal altre.

— Nosaltres creyam que això

ja ho sabia.

— ¡Quina gracia!

Es clar que ho sé, pero això

com m' expliquen que us falta ayuga,

— cosa que tampoch la ignoro—

aper què no heu de senyalarme

midas y fetxes d' envio?

— ¡Es vritat; varem erralar!

— Un altre cop, donchs, ja ho sabes:

perquè tot vasi com mana

la llei de jo, procureu

formular vostra pregaria

d' aquest modo: «Gran Senyor,

per tal dia y á tal banda

voldriam tants metres cúbics

d' ayuga fresca y regalada,

sense barreja de pedra.»

Això un s' entrebanca

y fa la cosa á la mida

que'ls interessats demanen.

— Seguirem la indicació,

gloriós Pare Etern.

— Donchs apa,

ben depressa cap avall

que's fa tart y'l sol s'apaga.

— Mil gràcies pels seus consells.

— Abur!... No hi ha de qué dàrlas.

's mostra justament alarmat pel cinisme ab que imputen se venen burlant dels Tribunals de justicia els reys del dinar.

Els individualistes que son contraris de *trusts* y de monopolis, pero que acceptan y defensan el sistema capitalista, de qualsevol part del món que siguin rahonan tots de la mateixa gràciosa manera. Troben qu' es molt sagrada y respectable la llibertat individual; pero que com que l' home viu en societat ab sos semblants, y la solidaritat de la especie exigeix reciprocitat de drets y devers, en nom de la humanitat reclaman se perseguixin las tendencias absorbents y despiadadas del capital. Una especie d'estira que arrossa sense cap ni peus, «sabeu?

Els que argumentan això, tenen tota la rahó de la seva part; pero si no son obrers, es una rahó perillosa pels seus mateixos interessos y que condemna la seva propria personalitat social, puig tacitamente reconeixen la justícia de la guerra declarada per las classes proletarias y desheretadas á las classes favorescudes per la fortuna.

Espanya considerar las conseqüencies del *trust*; ell porta en si la mort de las petitas industrias y la ruina pel país en general, quin ha de adquirir els products ab un augment de preu á caprichos dels acaparadors, dels reys del dinar. Si en las gravissimas qüestions de la lluita entre l' capital y l' traball es precisa buscar la armonia y concòrdia d' interessos per conseguirlo el dels *trusts* y Companyias monopolisadoras, puig preocupadas sols en el propi medro, no reparan en qu' estan excitant de mala manera la indignació del poble, qu' es com enquietar á una fiera.

Tot això, qu' estem tips de sentir, es cert, pero de la mateixa manera que no's poden fer bonas truytas abous pollats, es impossible evitar els resultats del individualisme en una societat montada ab tots els refinaments del individualisme. Aquestas quexas estan molt ben formuladas quan parteixen de la classe que més sent las injusticias socials; pero lamentarse de la omnipotència que va adquirint el capital els que proclaman la «inmanencia» dels privilegis socials originats pel principi de la propietat privada, es caure en la inconseqüència de repudiar la propia personalitat, es la feyna del teixir y deseixir.

Dihuen ells molt formalment que 'ls Goberts son els cridats á parlar els peus als senyors que componen sindicats de capitalistas, y á pesar de que la aspiració aquesta es altament moral, cal reconéixer que no es equitativa, puig resultaria arbitrari llegistar en plé régime burgès en forma que permetés exercir contra la lliure acció dels capitalistas. Al igual que 'ls obrers, poden aquells associar-se en la forma que 'ls dognui la gana, sempre que compleixin ab els requisits externs del dret comú. Y no hi dognou voltes, qu' es això, y lo contrari es voler forçar la màquina.

Ja ho sé que l'*trust* entranya una inmoralitat, per lo atentatori que resulta als interessos socials; pero per trist que siga, es precís convenir que tota concentració de riquesas respon á perfecta llògica als resultats d' una societat individualista, que considera indispensable per la vida el capital ab tots els seus vells. ¡Inmoral! ¡Atentatori als interessos socials! Es clar que ho es; ningú ho nega. Pero qu' més inmoral que la tiranía capitalista? ¡Qué més oposat als interessos comuns que l' individualisme absorbent y corruptor?

Els industrials, al combatre als *trusts*, no ho fan moguts per un impuls de justicia, com deuria haver-se de fer en tot lo qu' es d' interès general, sino per un esperit mesquí de càcul. Idòlatras del *badell d' or*, no esperú d' ells els resultats de la fe ni creences cap ideal generós: se bellugan indignats per la dificultat d' enriquirse que 'ls crean els sindicats de capitalistas, y aquest es un móbil antipàticament egoista, baix.

No es possible, per altra part, ser campaner y formar part de la professió; ser partidari del régime capitalista es acceptar la justicia de la propietat privada, y subjectar aquesta á un límit serà sempre ademés de caprichos, de resultats perfectament il·lusoris. Pensar en que la riquesa pot subsistir nivelladora ab el repartit igualitari de béns, es la més infantil de las concepcions. Y això es lo que, sense donar-se'n compte, ben segur, defensan els que posseïnt elements de fortuna combaten els monopolis.

Y es que les evolucions económicas y las solucions socials fan violenta la situació de la classe mitjana. Volent aquesta classe contemporanaiar ab els de dalt y ab els de baix, perque la deixin viure en pau, se troba ab que 'ls reys del dinar, secundant la llei convencional del capital que li permet creixir fabulosament, li regatejan el desenrotill, la obligan á viure penosament; y's troba també ab que al queixar-se de la tiranía que exerceix el fort capital, la classe obreira, la qu' es conscient, li fa el buit, perque sab qu' en tals bregas res hi ha de guanyar. La lluita entre l' capital y l' traball està establet y 'ls traballadors han de defensar-se de la explotació de que venen sent víctimas, la exerceixi un *trust*, la exerceixin individualment els capitalistas.

El *trust*, dintre d' una societat burgesa, es un sistema llògich, de perfecte sentit comú: es un efecte del régime capitalista, y res més. Per això s' pert i temps tantament, combatent las conseqüències d' un mal y no anant de dret á la soca. El mal es el capitalisme, sempre absorbent; ell es el que farà sentir sempre els terribles efectes de sa omnipotència.

No perdém de vista que l' bell ideal del capitalisme es la concentració de riquesas.

N. BAS Y SOCÍAS

PELS COTXEROS DE BARCELONA.—Hem rebut una carta firmada pel company Félix Satué, president de la societat d' obrers cotxeros «La Fraterna», per escrita de puny y lletra de son germà Francisco y dictada, més que inspirada, per aquell célebre Benagé, expulsat avgonyosament dels coros de Clavé, tractant de oposar reparos á nostre article de la senmana passada.

</div

—Eleccions que, naturalment, no serà en Maura qui las fassi.
—Es clar: las fará en Moret, ó en Canalejas, ó en Montero Ríos...
—Lo qual vol dir que si llavoras pretens altra vegada ser diputat... *cunero*, qu' es del únic modo que tu pots serne, t' haurás d' acostar á n' en Montero Ríos, á n' en Moret, á n' en Canalejas...

—Sens cap classe de dupte...
—Donchs... vet' aquí resolt el conflicte en que la carta de 'n Maura t' posa. Per qué l' necessitas ara á ell?

—Per res.
—De qué podrá servirte en unas otras eleccions?
—De res.

—Pues... si no t' pot servir de res ni per res el necessitas, l' envías tranquilament à passeig, deixas sense contestar la seva missiva comminatoria... y démarxém á l' hisenda com teniam acordat.

—Tens rahó. Viscan las donas diplomáticas!... Y l' despreocupat *cunero* abrassa efusivament la seva senyora.

FANTASTICH



En Maura tot ho vol reformar, pero en sentit reaccionari.

Pera fer passar la reforma de l' Administració local, y veient que la discussió d' aquest projecte pot ferse interminable, diuen que començarà per exigir previament la reforma del Reglament del Congrés, en el sentit de coartar les iniciatives dels diputats y reprimir la latusit de les discussions.

En Maura sembla que busca tres peus al gat, y's trobarà que 'n té quatre, y armats tots ells d' unes ungles molt afiladas.

Molt han cridat l' atenció en els círculs republicans les revelacions del Doctor Mereira, de Buenos Ayres, respecti al envío dels 140,000 francs que va copar en Lerroux, ab tot y haver donat á comprender'l Doctor Calzada que s' havían d' enviar al jefe, desde l' moment que manifestà que no se'l podia ofendre prenen determinades precaucions.

Pero encara ha sorprès més el silenci absolut que respecte á la qüestió vè observant la *Gaceta xina* d' en Lerroux, la qual, com tothom sab, no's para en barras, quan se tracta d' enredar una qüestió, fent veure lo blanch negre.

Ara sí que, ab motiu de tal silenci, podem dir:

«Este gallo que no canta algo tiene en la garganta.»

Sabém de bona tinta que 'ls kabileny més del morro fort, cansats d' en Lerroux, que han vist qu' es un gallina, volen tirarlo á l' aigua, proclamant immediatament la jefatura d' en Vinaixa.

Ab el mocador lligat al cap, els saragüells y el manto imperial, el Raisuli valencià farà molta patxoca.

Diu la *Gaceta xina*, á propòsit de la necessitat que tenen tots els ciutadans de coadjuvar á la formació del cens electoral:

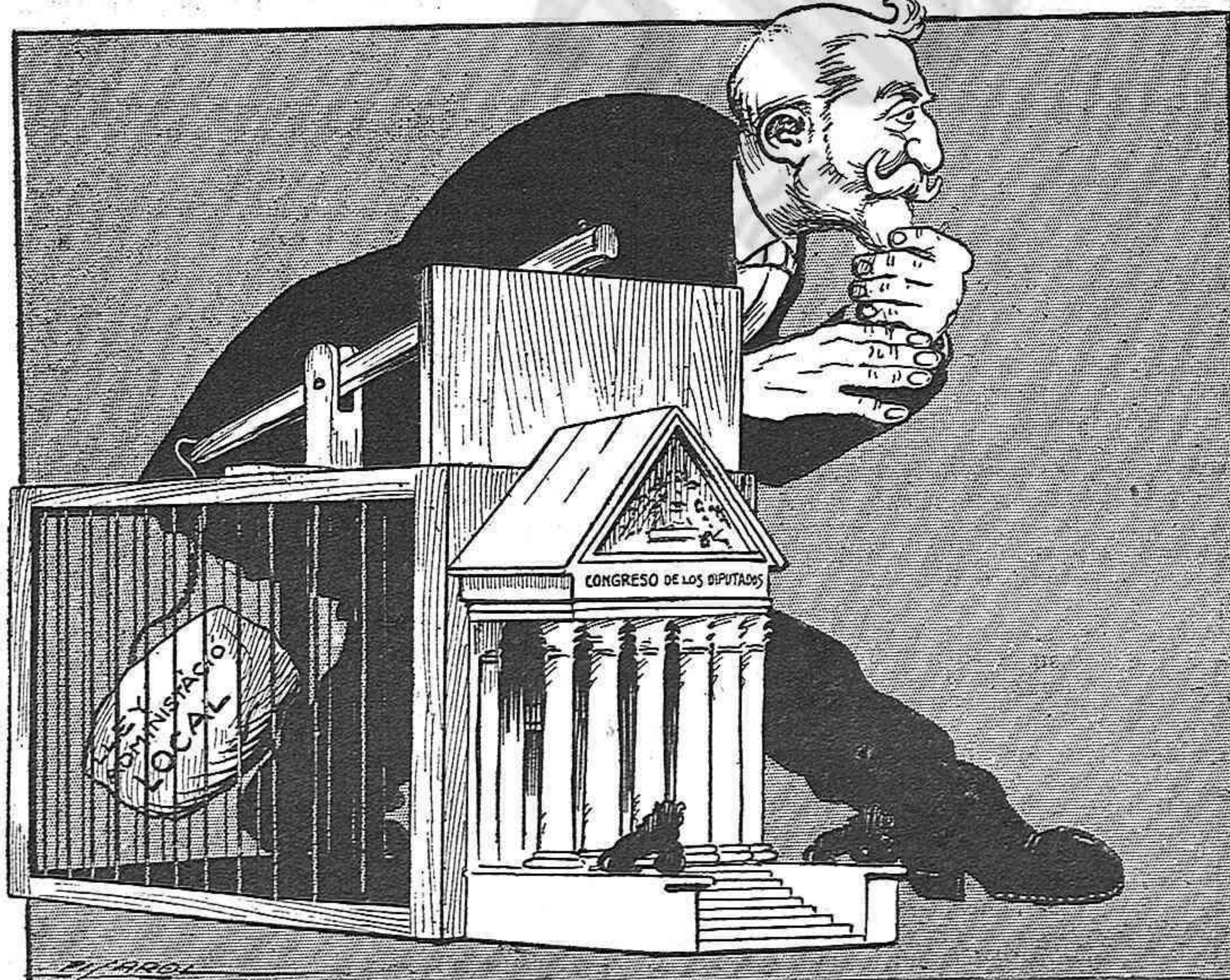
«Los republicanos revolucionarios que governaran mañana necesitarán tambièn, más ó menos pronto, un cens electoral, y el contribuir hoy á formarlo no constituye contradicció ni claudicació, sino para los revolucionarios anarquistas y para los revolucionarios de opereta.»

Revolucionaris d' opereta!
No pot negarse que l' periódich de D. Prudencio té molta trassa en batejar als seus sectaris.

En Maura ha anat á pendre las ayguas de *Fortuna*. Ja ho diu el refrà: «*Fortuna te dé Dios, hijo...*»

Entre tant els malagueños dirán:—Dixós ell que pot pendre las ayguas de *Fortuna*; nosaltres, molt á pesar nostre, hem hagut de pendre las ayguas de la *Desgracia*.

La ratera de don Antón



—La porta ja està oberta, pero ¿hi entrarán las ratas?

Hi ha una vella copla que s'ha de tornar nova, y s'hi tornará, y que, de burlesca qu' era, esdevindrà seria:

Los gallegos en Galicia
hacen una procesión:
la Autonomía por Virgen
y por santo á Salmerón.

Com que ja s'ha agotat el tema de *La verdad en marcha*, la qual els mateixos que la volian fer marxar han acabat per pèrderla de vista, ara la *Gaceta xina*, proclama per miléssima vegada el fracàs de la Solidaritat.

A tal efecte s'entreteixen retalls de tots els periòdics anti-solidaris, en sa gran majoria monàquichs, y per consegüent, enemis de que l' poble voti y envihi á las Corts els seus legitims representants.

La *Gaceta xina*, com las donas desocupadas, fa una alfombra de retalls: una alfombra arlequinesca que no li servirà d' adorno, sino de mortalla.

L' últim Congrés socialista alemany s'ha celebrat á Essen, l' empori de la indústria del país ahont resideixen les immenses fàbricas d' en Krupp.

Allà s' elaboran els mortifers elements de guerra. Y allà mateix s' han propagat les redemptoristas idees de la pau social assentada sobre la justicia y la igualtat fraternal.

Y això matarà allò. Las ideas acabarán ab els canons.

En Moret se proposa reunir á las minorias iliberals; pera pronunciar un discurs, afermant la necessitat de sortir del quietisme, en que viu el partit.

El discurs de 'n Moret vindrà á ser com unas fregas fetas á un cadáver.

¿Cóm no ha d' estar quiet el partit iliberal? ¿Cóm no han d' estar quiets els difunts?

Un episodi:

Passava el rey per la estació de Parriño (Galicia) quan un ciutadà que estava molt entusiasmado y torejantlo, tirà un objecte que anà á caure al mitjà del cotxe real. El reculliren, no sense alguna alarma, y's veié que era una cartera.

Cada hú entén y practica l' entusiasme monàquic á la seva guisa.

Els uns, com el ciutadà de Parriño, tirant una cartera als peus del rey, y els altres, com l' Amo Toni y els seus companys de tiberi, recullintla de les seves mans.

¿Qué diulen que l' govern no mira pel progrés de la ensenyansa? Mentida.

Y ho prova que ara mateix acaba de dobrar l' import dels drets de matrícula.

Ell no fa com els forniers que apujan el pàsols alguns céntims per kilo: el govern apuja el pàs del ritual un cent per cent.

Y quan tan car el posa, senyal que molt l' estima.

Una anècdota de Lluís XV.

Era aquest rey molt aficionat á jugar al tuti ab qualsevol dels seus cortesans, y un dia que tenia tres reys digué:

—He guanyat: tres reys que tinch y jo, quatre: tutti de reys.

Pero el cortesà s' esqueya á tenir quatre sotas, que 'ls francesos ne diulen *valets* (criats), y li digué:

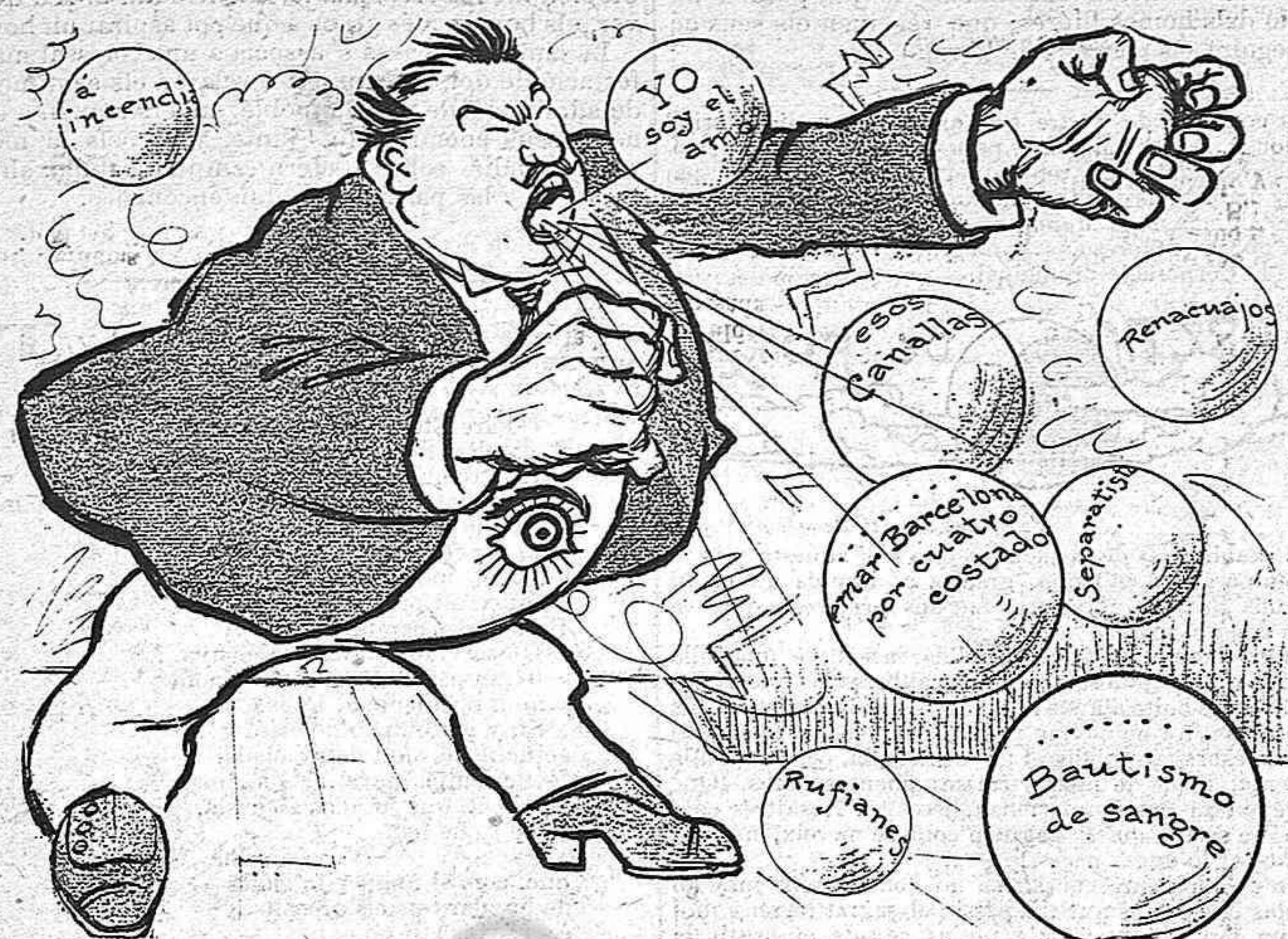
—Vos equivoqueu, monsenyor: quatre criats y jo, cinch, guanyo jo.

El rey de Portugal es un dels monarcas més pesants del món.

Posat á la báscula acusa un pès de 122 kilos y alguns grams, ó siguin 100 carnícieres y cinch terços per taras.

Se comprén que l' poble que ha de aguantar aquela mole, estigui que casi bé no pot dir faga.

¡Cómo cambian los hombres!



ELL, en el temps en que s' creya ser l' amo de Barcelona.



ELL, desde que la criada se li ha tornat respondona.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—En-ho-ra-bo-na.
2. MUDANSA.—Gat—Got.
3. TARJETA.—Castelltersols.
4. QUADRET.—T U L A
U T O R
L O L A
A R A M
5. CONVERSA.—Sis.
6. GEROLÍGRICH.—Visca Espanya.

Han endavimat totas ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Kàbila núm. 2, Un sastre enamorat, H. Nadal, J. G. (a) Cap de frare, A. Monclús (Musclus), Manel Puntos, Lluís Juher Sala de Girona, J. Cesari Matobosch, Un nebó de 'n Lix Pairot, Vicenç Borràs y Baiges, Emili Milà, J. Bargalló, J. Billoch, Amadeu Nadal, Ricardo Laffitte, Carme Plana, Serafina y Joaquina, Un Reig d' Agullana, Un gironí, Moka Soka y C., y Un que té 18 anys y festeja.

CORRESPONDENCIA

Caballers: J. Serra d' Olot, Enrich Bonagarriga (a) Suat, M. C. S., A. Quer y A. Macau, Joseph Barga.

lló, J. Billoch, Lluís Juher Sala, Grau Salomini, P. Buscallà Sastre, Ricardo Laffitte, Un arenynch, Un Rei d' Agullana, E. Reig y Pairot, Un qu' estima y no sab la casa, Un catalanista, y H. N. Mallol: Casi bé que no.

Caballers: H. Nadal, Amadeu Nadal, Moka Soka y C., Joan Rocabert, José Junyent, R. A. (a) Pau de las Calles Curtas, y Musclus: Casi bé que sí.

Caballers: Casimir Bonet, Joseph Casanova, Manel Noël, M. C. R. (El Compte de la Vérola), P. Ll. y E., J. Q. (Flaquer), H. y Á. Nadal, A. R. C., J. G. M., J. F. C., Jordi Montaner, y J. M. C. y P.: Rebut y s' agraeix.

Caballer: Emili Pòlit: Es versos están escrits en una lletra molt bona y molt clara. Es l' única qualitat que tenen.—Peret del Ateneu: Denota una bona disposició, pero es impublicable á causa de la forma incorrecta.—R. Arellano: Veuré d' aprofitar alguna cosa.—J. Roura: No ns podém fer eco; disposésem de poch espay.—R. Munto: Els seus dibuixos per lo primitius que son resultan graciosos... pero d' una gracia familiar.—T. Rusca: Veuré d' complaure'l.—Noy de Sans: Té molta rahó, pero no las podém evitar aquestes coses.—Emili Letti Pradadoretti: Es poch enginyosa y mal forjada.—F. P. Valdés: No va malament.—Antolí B. R.: No ns fan la pesada.—Un qu' estima á una Lola: Aquests versos no passan de ser una ignorantada.—F. M. y P.: Molt patriòtica, sí, pero molt defectuosa.—Un que ho sab tot: Si ho sab, donchs, y ho vol fer públic, vinguinsho á explicar personalment... con cédula y todo.—G. K. S.: Quan se tracti de un fet concret, escriguil ab conciencia y si es interessant el publicaré. Ara, pera comentaris generals no podém destinari espay.

Imprenta LA CAMPANA Y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.